

Med saks gjennom dagspressen

EL ET BREVSEKUR I NORGE?

I en artikkel om danske forhold, skriver Lorentz Vogt i «Tansberg Blad» bl. a.

Det samme merkes også i forbindelse med visse etterkrigsfenomener. To ting kan nevnes. Der går i Danmark som for øvrig også i Norge rykter om at politiet fremdeles anvender ulovhjemlet postsensur og telefonavlytting etter gamle autoritære metoder, vel kjent fra tyskertiden. I Danmark har dette vært gjenstand for åpen påtale i så vel den radikale som den konservative presse. Justisministeren har måtte ut med en erklæring, hvori han på det bestemteste tar avstand fra en sådan framgangsmåte og benekter, at den anvendes.

Selv om beskyldningen fastholdes, gjør justisministerens benektelse, at ingen tjenestemann kan fortsatte med postsensur eller brevkontroll uten å utsette seg for straff.

I Norge har saken overhodet ikke vært omtalt i hovedstadspressen — og dog burde den ha vært drøftet, om ikke av andre grunner så fordi den rent prinsipielt har sin interesse.

HEKSEPROSESSER.

I forbindelse med omtalen av Langelands bok «Dømmer ikke» skriver Lofotposten.

En kan mene hva en vil om Langelands bok og det berettigede i hans anklager. Men noe som ingen kommer forbi, er at det ikke stemmer med vår rettsfølelse at straffen gjøres større enn den dommen lyder på.

Det er imidlertid tilfelle i dagens Norge.

Vi har før nevnt eksempler på dette, og vi skal her omtale et annet.

Det er tallrike «passive» medlemmer av NS som har sluppet med bøter eller kortvarig straffarbeid. De har betalt botene eller sonet straffen. Men de får ikke det tillegg i krigsskadetrygd for lødere som de mistet ved tyskerens ødeleggelser av bygder og byer under krigen. Utbetalingen av tillegget er nemlig gjort betinget av god nasjonal holdning. Dermed straffes disse mennesker økonomisk ut over den straff retten dømte dem til. Så meget mer urettferdig er dette som flere av dem ikke har vært medlemmer av NS, og som var medeiere i det tapte innbo og løsøre.

Her er det ikke tale hverken om «sifront» eller «silkefront», men bare om de sivile myndigheter bør øke den nød disse folk er brakt i på forhånd ved tap av stilling og levebrød.

Er det lovlig adgang til dette, må et eller annet være galt med lovgivningen.

Framgangsmåten minner om hekseprosessens tid. Enten den siktede stakkaren fløt når hun ble kastet på vannet eller sank, ventet det henne en grusom skjebne. For selv om hun bestod «prøven» og kom ut av rettens klør, var det oftest noen som fortsatte forfølgelsen.

FLERTALL FOR AMNESTI?

«Stavangeren» skriver:

Rettssoppgjøret nærmer seg slutten, men enda er mye igjen for det er overstått. Framleis sitter 1—2000 og soner i våre fengsler, og nye kommer til. Men hurtigere enn oppjøret ser det ut til at folkets ønsker om å bli ferdig med det hele har gått. Av avisene framgår det at flere arbeiderrepresentanter i Stortinget har erklært seg for tanken om å sette et endelig punktum for det hele gjennom et amnesti.

Det spørs med andre ord om det ikke i dag er et flertall i Stortinget for et amnesti, skriver

«Vårt Land». Spørsmålet bør for alvor ventileres. Hvis det skulle vise seg å være tilfelle, er det av mange grunner — og ikke minst moralske — ingen tid å tape. Det vil mer enn noe virke som en forsonende gestus fra samfunnets side og derved bidra til endelig å lege sår. Vårt samfunn er best tjent med at denne helbredsprosess nå framskyndes og mange ting tyder på at det i folk-er er et stadig voksende ønske om at dette må skje. Det kan ikke skje på noen bedre måte enn gjennom et amnesti. Men det haster!

Det foreligger en proposisjon om visse nye lempninger i landsvikoppgjøret. Den må antas å komme fram til behandling i Stortinget med det første. Kan ikke justiskomiteen i samband med den ta opp amnestispørsmålet og gjøre rent bord med en gang?

Det var den 16. mai at «Stavangeren» skrev dette. Ennå i dag er intet kommet opp i Stortinget, og det er også mulig at det lar vente på seg. Det ser iallfall ut til at justisminister Gundersen ikke har det så forferdelig travelt. Men han burde for sin egen del forsøke å tyde skriften på veggen.

Norsk Telegrambyrå fortier sannheten

Nekter å sende ut «Oppropet til det norske folk»

I stedet distribuerer byrået usannheter og onsinndede forvrengninger om arbeidet for en revisjon av rettsoppgjøret

På grunn av de ondsinnede og sensasjonspregede meldinger som dagspressen er kommet med — mot de menn som arbeider for en revisjon av rettsoppgjøret ble det i forrige nr. av «8. Mai» offentliggjort et opprop, som på en klar og saklig måte redegjorde for det arbeide som pågår og de mål en har satt seg.

Da Norsk Telegrambyrå har vært mere enn villig til å distribuere alle meldinger som bare har hatt til hensikt å skade dette arbeide, regnet en med at NTB hadde juridisk og moralsk plikt på seg til å være behjelpelig med å sprede sannheten om det som virkelig foregår på dette område — i motsetning til hva NTB tidligere har gjort — å distribuere usannheter og onsinndede forvrengninger.

I den anledning ble oppropet samt følgende skrivelse sendt til NTB:

Oslo 25.6. 1949

Møllergt. 7 III, tlf. 333206

Norsk Telegrambyrå,
Oslo.

Vi tillater oss herved å oversende en redegjørelse angående vårt Samhold, og vi vil være Dem forbunden for om De kunne få offentliggjort dette i pressen førstst. mandag den 27. ds.

Erbødigst
for Samhold for Rettferd og forsoning
P. Harsen (sign)

I stedet for å etterkomme denne anmodning — fikk «Samhold» ledelse for noen dager siden følgende brev fra NTB:

Prest og prelat.

Redaktør Fanebust svarer sokneprest Riisøen

Bergenspresten Sverre Riisøen tar harmdirrende til orde mot kritikken over biskop Berggrav. (Morgenavisen 1. juni) «Nå får det være nok» skriver han, for nå er bispnen blitt syk etter all denne «kultivererte tortur». — «Det tok til med noen småsjofle nålestikk i Dagbladet midt i frihetsrusen hin minneverdige sommer 1945.»

Og det skal være visst, den sommeren var minneverdig på mer enn en måte. Men den Herrens spesialist pastor Riisøen var kanskje såpass påvirket av rusen at han vare la merke til den ene sorten av minneverdigheten? Derfor minnes han Dagbladets myggestikk, men den dobbeltbunnetes topuklede kamel, «Folkedommen» kallet den har han ennå ikke fått øye på? Her tør det derfor være på sin plass å minne både prest og prelat om en god gammel bønn: «Forlat oss vår skyld som vi forlater våre skyldnere.» For her, just her ligger hunden begravet.

Presten nevner bispens storkors av St. Olav, og forsikrer at Kongen vet hva han gjør og kjenner «tingenes virkelige sammenheng.» Og kanskje er ikke Riisøen alene i Sodoma. (Det er med overlegg jeg skriver Sodoma).

— Pål Berg, fylkesmann Christensen og Berggrav er de mest misbrukte navn etter frigjøringen, hevder presten. — Det er første gangen jeg hører eller ser fylkesmann Christensens navn misbrukt i en slik samordning. Og da jeg hadde den glede å kjenne og beundre fylkesmann Christensen, vil jeg protestere på vegne av hans gode ettermæle.

Forøvrig spiller det ingen rolle om en blir æreskjelt uten grunn. Jeg har erfaring for det. For et par år siden forsøkte pressen og kringkastingen å gjøre meg til ny-nazist, smussredaktør kverulant og illgjeten. Men ingen kan gjøre andre til noen av de delene. En må eventuelt besørge det selv. Derfor følte jeg det aldri som «sjofle nålestikk», men som gemene dumheter av pressens opportune kynikere. Ikke engang mens jeg frekventerte Botsfengslet følte jeg antydning til anger og røelse.

Tilsvarende med bispnen Berggrav. Er han tilferds med sin innsats og sin «folkedom», har forfølgelsen ingen makt over ham. Men forfølges han av sin egen samvittighet, kan intet storkors, ingen prest og ingen gud hjelpe ham med mindre han åpent bekjenner sin synd for folket. Da vil kritikken innstille momentant og håndslaget bli gitt. Han velger selv tid og time.

Vær med å hedre Knut Hamsun

Vi henstiller til alle som har satt i gang arbeidet med å samle inn penger og navn til en hilsningsadresse til Knut Hamsuns 90 års dag 4. august — om å handle hurtig, og å sende resultatet snarest mulig til

«8. Mai», boks 41, Kr.sund N.

for meget arbeide og Dem selv for ergrelsen over at bladet stoppa. Ved innbetaling bedes anført om det gjelder fornyelse eller nytt abonnement. Også derved spares arbeide.

Vi må atter gjenta vår innstendige anmodning til meningsfeller i by og på land om å tegne nye abonnenter og i det hele arbeide for bladets utbredelse.

Samtidig vil vi takke de mange som har gjort et godt arbeide for avisen. Håper at det gode samarbeide vil fortsette til beste for vårt opplysningsarbeide.

Redaktøren

Vi henstiller

til alle som enda ikke har innsendt kontingent for 3dje kv. om å gjøre dette straka. Derved sparer De oss